

Agroforestry & waterschappen

de rol van bomen in waterbeheer

Ineke Barten & Annelies Balkema en vele andere

Agroforestry in waterschap de Dommel

- Landbouwtransitie ondersteunt de Watertransitie:
- Elke Druppel Telt.
- Wat Schoon is moet Schoon Blijven.
- Juiste grond en water gebruik op Juiste Plek en op het Juiste Tijdstip.

Concrete activiteiten

- Ruimte op eigen grond.
- Deelname Green Deal.
- Gezamenlijk project met BMF.
- Deelname in Voedselbos Schijndel.
- Bomen voor klimaat.
- Deelname in onderzoek o.a. Bodemvorming en Bodemleven en Agroforestry tegen Verdroging.
- Bossenstrategie (2000 ha bos in beekdalen maar ook bos met landbouw en bij bebouwing).
- Viewer Nieuw Bos in Beekdalen.
- Productief extensief beheer bufferstroken.

Den Food Bosch (foto 2018):

- Initiatief HAS studenten
- Grond van voorraad rekening waterschap
- Lage pachtprijs
- Kennisontwikkelingen en voorbeeld project

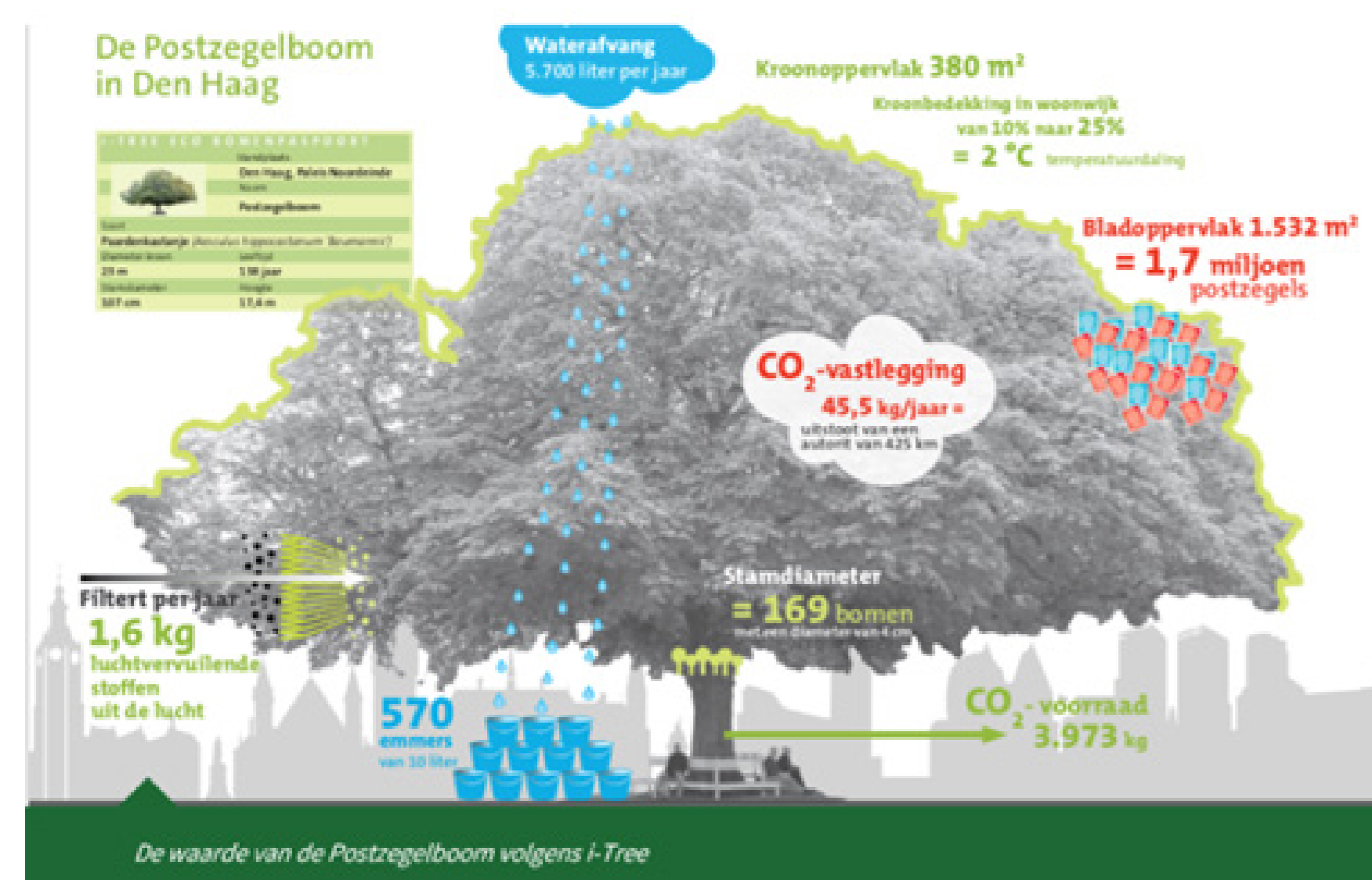
Najaar 2021 Watergraaf Erik de Ridder en directeur Henk Kienstijn nemen oogst in ontvangst

Ervaringen en uitdagingen

- Verandering geeft energie vooral bij nieuwe generatie maar geeft ook weerstand bij de gevestigde orde.
- Nieuwe vormen geven nieuwe dynamiek, bv plek van samenkomst.
- Aanplant tijdens extreme droogte en corona heeft vertraging opgeleverd.
- Aanplant is kwetsbaar, houtsnippers en druppel irrigatie kunnen in de eerste periode uitkomst bieden.
- Bodemverbetering heeft tijd nodig - niet meteen meetbaar in eerste jaren.

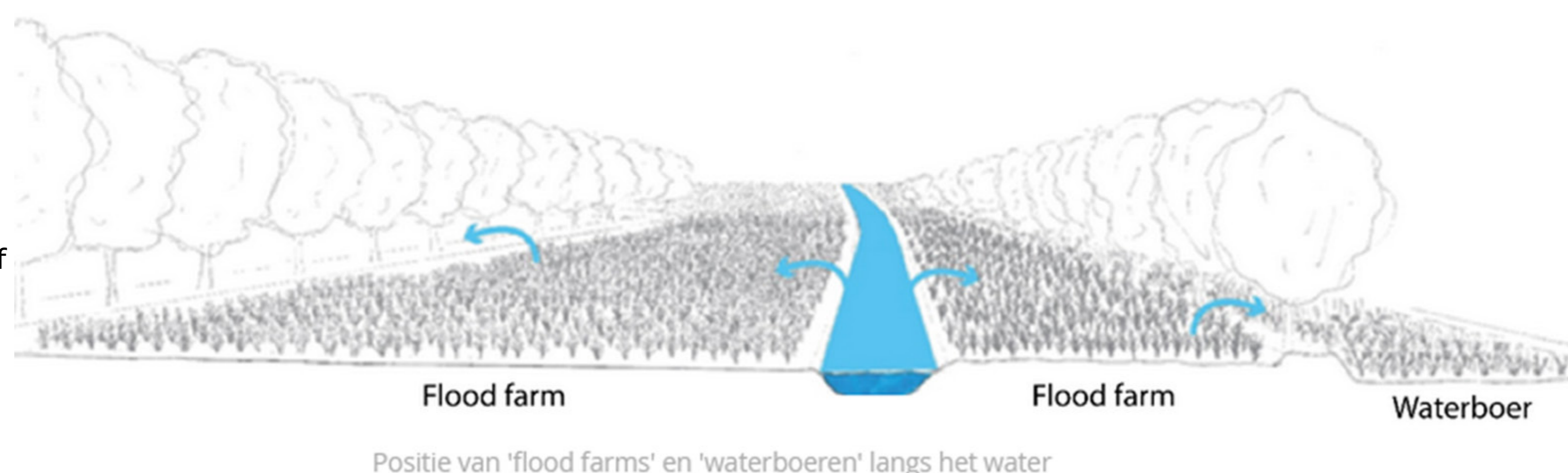
Take home messages

- Creëer ruimte voor verandering door grond beschikbaar te stellen en voorfinancieren (bv sturen op ruimte (landschapsgrond, en bufferstroken benutten), uitstel van pacht, beschikbaar stellen van plantgoed, etc.
- Regelgeving is nog niet toekomst bestendig (zie handreiking GreenDeal Voedselbossen).
- Intern gezamenlijk besluit over verschillende processen heen, ecologie, grondzaken en beleid en innovatie, besluiten met lef mogelijk eerst tijdelijk (5 jaar en daarna verlengen).

Figuur 2. Bijdrage van bomen aan een gezonde leefomgeving (VNG rapport De BATEN van BOMEN).

Figuur 1. Productief beheer natte gronden in een klimaatadaptief beekdal in Rijk van Dommel en Aa project met o.a. HAS en TU/e.

Figuur 3. Herenboeren Grote Heide in Soerendonk